

MYTER OG TESER OM eVALG

Christian Wernberg-Tougaard,

Medlem af bestyrelsen, Rådet for Digital Sikkerhed

Formand, IT-Branchens IT-sikkerhedsudvalg

Medlem af Teknologirådets eValgs-arbejdsgruppe

Direktør, Offentlig Sektor, Oracle EMEA

Kort om Rådet for Digital Sikkerhed

Rådet for Digital Sikkerhed: stiftet i nov. 2012

Initiativtagere:

- Forbrugerrådet
- IT-Branchen
- DI ITEK
- Dansk ITs Råd for IT- og Persondatasikkerhed
- Rådet For Større IT-Sikkerhed

Medlemmer:

- Private virksomheder,
- Forskere, forskningsinstitutioner,
- Organisationer
- Offentlige myndigheder

Formål: Tryk digitalisering

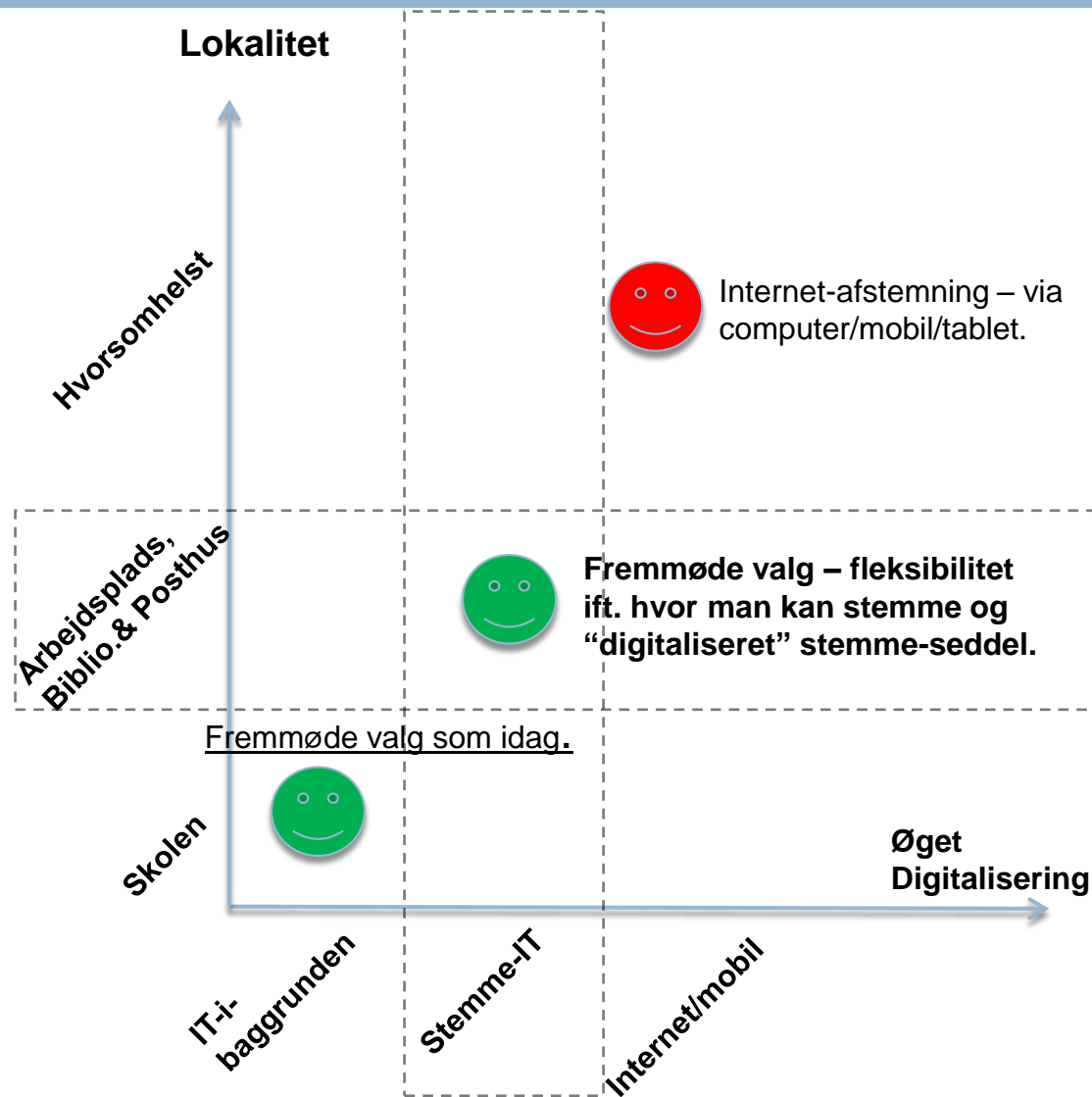
Gennem påvirkning, debat og tilkendegivelser at:

- påvirke retningen for fremtidens digitale samfund
- medvirke til at it-sikkerhed og privatlivsbeskyttelse bliver naturligt integreret i systemer og samfund
- læring og adfærd i den digitale verden indlæres gennem hele livet
- bidrage til innovativ udnyttelse af teknologiens muligheder

eValgs-rapporten - Teknologirådet

Anbefales, at der:

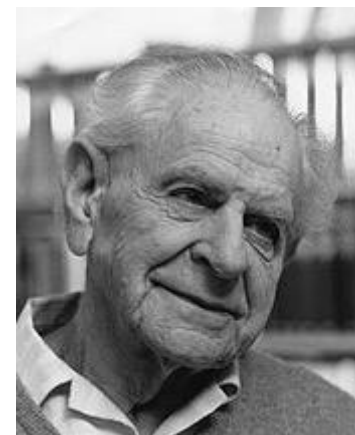
- Etableres forsøg med mobilitet ift. afstemning (“valgbus”).
- Anvendes fleksibelt stemme-IT (der kan bruges i en kommunal hverdag).
- Udarbejdes en holistisk business case for investeringer i eValg.
- Skabes et bedre besltningsgrundlag for endnu mere fleksibilitet for borgerne.

Myter om eValg/eAfstemning

□ Vi ved alt hvad der er værd at vide om eValg!

- Der er erfaringer fra en række lande – som peger i forskellige retninger. Der er nogen evidens omkring de valgte teknologier og deres sårbarheder.
- Dedikerede stemmemaskiner lader til at være en dårlig investering - både teknologisk og it-sikkerhedsmæssigt. Men de giver mulighed for bedre brugeroplevelser, der kan gøre valget tilgængeligt for flere.
- Men der er næsten ingen viden omkring hvordan borgerne i Danmark vil se på “eAfstemning” – hvordan reagerer de, hvad tænker de og hvordan med de praktiske forhold omkring valgets afvikling ?
- Test hypotesen om eValg under danske forhold i Danmark.
- Det er “sygt” vigtigt at erindre en af videnskabsteoriens tænkere – Karl Popper. Kan vi falsificere eller verificere: eAfstemning=god eller dårlig ide? **AFPRØVNING** er svaret.

Karl Popper, CC - Wikipedia

Myter om eValg/eAfstemning

- **Lovforslaget indfører eAfstemning**
- Lovforslaget vil indføre en dyr, meget lidt brugbar PRINTER, som har meget lidt med eAfstemning at gøre.
- Den kan dog give mulighed for, at
  - eliminere ugyldige stemmer,
  - at optimere bruger-fladen ift. svage borgere
  - evt. maskinel optælling af stemmer
  - genbrug af “enheden” i borgerservice?
- Men udfordringer med (it)-sikkerhed, teknologisk forældelse og manglende udnyttelse af investeringen, består fortsat.
- En mere ambitiøs og afprøvende “afprøvning” bør skrives ind i lovforslaget.

BÅDE SAND
OG FALSK

Myter om eValg/eAfstemning

- ❑ **Digitalisering af valg er farligt for demokratiet**
- ❑ Vi har haft “IT-understøttet” valg i Danmark siden 1970’erne – de er gradvist blevet mere digitale.
- ❑ Grundet digitaliseringen er vi det land i verden, som mest effektivt / mest troværdigt kan sikre at alle stemmeberettigede bliver tilbudt at stemme.
- ❑ Vi skal vedvarende undersøge hvordan vi kan være i tråd med det samfund som vi lever i.
- ❑ **Derfor er det vigtigt, at vi forsøger & afprøver nye veje.** Også for demokratiet.

FALSK

Myter om eValg/eAfstemning

- **Der er væsentlige besparelser ved eAfstemning**
- Der kan være væsentlige besparelser ved eValg, især hvis man kan afløfte den kommunale arbejdsindsats og hvis man kan fjerne initial investeringerne i udstyr (internetafstemning).
- Men – det kræver digital optælling og fjern-afstemning eller ... ?
- Med Teknologirådets eValgs-rapport fremstår “eValgs-bussen” kombineret med fleksibelt eAfstemnings-udstyr som en mulighed for at skaffe besparelser.

BÅDE SAND
OG FALSK

Myter om eValg/eAfstemning

□ eValg via Internettet er ikke sikkert

- Det kan godt være, at der er tilstækkelige tekniske og kryptologiske løsninger der kan gøre at vi burde have mere tillid til en “digital” eAfstemning – det kan man skændes om.
- Langt vigtigere er det dog, at fjernvalg åbner op for “storskala” påvirkning af borger-grupper, hvorved valgpres og køb af stemmer udhuler grundlovens bestemmelse om frie og hemmelige valg.
- Internet/mobil/tablet-baserede valg er derfor ikke sikkert i hverken en “informationssikkerhedsmæssig” kontekst ej heller i en “vi har tillid til at det er et demokratisk valg”-kontekst.
- Men – for der er altid et men – man kan udtænke mange modeller der forhåbentligt over tid, kan eliminere svaghederne.

SAND

Teser om eAfstemning

- 1: Uanset om man synes eAfstemning er en god ide eller ej, er vi nødt til at **afprøve**.
- 2: Vi bør afprøve **flere modeller samtidigt** og **evaluere efter en holistisk businesscase**, der forholder sig til brugeroplevelse, lettelser i administration, omkostning ved investeringer, demokratisk inklusion og sikkerhed.
- 3: Derfor bør **lovforslaget vedtages** så forsøgene kan komme i gang. Men gerne med et **supplerende ændringsforslag** der også giver mulighed for geografisk fleksible fremmøde-valg.
  - Så loven åbner for:
    - det digitale fremmødevalg som lovforslaget pt. beskriver: Hvordan reagerer danskerne herpå, øger det tilgængeligheden, skaber det færre ugyldige stemmer og kan udstyret udnyttes fleksibelt og demokratisk også imellem Folketings- og Kommunalvalg?
    - det geografisk fleksible fremmødevalg, (stemmebus): Kan det øge stemmedeltagelsen, skabe fornyet engagement i demokratiet, og er der effektivitetsgevinster for samfundet ved at valgbussen kommer til borgerne, i stedet for de skal tage fri for at stemme.
- 4: At en afprøvning IKKE er ensbetydende med egentlige eValg. Når konklusionerne fra forsøgene foreligger, bør der være en bred og åben debat om hvordan næste skridt mod mere digitalisering ser ud.
- 5: Ha' fokus på fremtiden; forankret i nutidens erfaringer. Sæt fokus på at hjælpe borgerne med at leve i et digitalt samfund.

Kontakt information

Christian Wernberg-Tougaard

christian@wernberg.org eller christian.wernberg-tougaard@oracle.com

+45 31 22 83 37

www.digitalsikkerhed.dk

blivmedlem@digitalsikkerhed.dk

info@digitalsikkerhed.dk

Formandskab

birgitte.kofod.olsen@digitalsikkerhed.dk

shehzad.ahmad@digitalsikkerhed.dk